

DECRET 8/2021, de 9 de febrer, sobre la transparència i el dret d'accés a la informació pública

Anàlisi de les principals novetats que introdueix en desenvolupament de la Llei 19/2014, del 29 de desembre

D'acord amb el seu preàmbul, aquest Decret té com a finalitat garantir una implementació de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern (en endavant la LTAIPBG) més homogènia, efectiva i exhaustiva, clarificar conceptes jurídics indeterminats i resoldre dubtes interpretatius derivats de l'aplicació d'aquesta Llei.

L'àmbit subjectiu d'aplicació del Decret és el de l'article 2.f de la LTAIPBG que defineix administració pública per remissió a l'article 3.1. a, b i c de la mateixa Llei. Així, l'àmbit subjectiu del Decret és: la Generalitat de Catalunya, les administracions locals i les entitats del seu sector públic, determinats subjectes privats específics (títol I, capítol IV, d'acord amb els articles 3.2 i 3.4 de la Llei) i les universitats.

En concret a l'administració local i les entitats del seu sector públic els és aplicable el títol I - capítol I i III i títols II, III i IV del Decret.

El títol I, capítol I (art. 3) disposa que les administracions públiques han de designar una **unitat d'informació** que desenvolupi tasques de coordinació, comunicació, suport i assessorament a les "unitats dependents" i a la ciutadania, en publicitat activa i accés a la informació pública.

El capítol III del mateix títol I (arts. 6 i 7) defineix pel que fa l'administració local, en concepte d'entitats del sector públic i d'alts càrrecs i personal directiu, als efectes d'aplicació de la LTAIPBG i el Decret.

Les **entitats del sector públic local**, d'acord amb el Decret, són:

- Entitats amb personalitat jurídica pròpia que consten inscrites amb aquesta condició al Registre del sector públic local de Catalunya i també:
- Organismes autònoms locals, entitats públiques empresarials locals, societats mercantils locals de capital íntegrament públic i capital mixt majoritari d'un ens local o adscrites a un ens local, i consorcis i fundacions adscrits a un ens local.

Són **alts càrrecs i personal directiu local** els càrrecs electes i els titulars dels òrgans que exerceixen funcions de gestió o d'execució de caràcter superior. Si bé es disposa que correspon a cada administració local determinar els alts càrrecs i el personal directiu propi.

En quant a les **persones obligades a subministrar informació** a les administracions públiques (capítol IV del títol I), són aquelles que: exerceixin funcions públiques o potestats administratives, prestin serveis públics, percebin fons públics o prestin serveis d'interès general o universal.

En aquests casos, el títol jurídic que encarregui l'exercici de funcions, potestat o serveis ha d'indicar: les obligacions específiques de subministrament d'informació, el mecanisme per a la tramesa, el termini, mecanismes de control i seguiment i conseqüències derivades de l'incompliment.

El Decret detalla també **les entitats privades** responsables del compliment d'obligacions de transparència activa, entre aquestes, a més dels partits polítics, les seves associacions i fundacions i les organitzacions sindicals, inclou les entitats privades que percebin subvencions de més de 100.000€ anuals o més de 5.000€, sempre que representin com a mínim el 40% dels seus ingressos anuals.

Les bases reguladores i convenis de subvencions i ajuts públics han de recollir les obligacions de transparència exigibles a les entitats privades beneficiàries, els mecanismes de control i seguiment i les conseqüències del seu incompliment.

Les entitats privades beneficiàries han de publicar la informació exigible en un apartat específic en el seu web corporatiu o portal de transparència (accessible des del Portal de la transparència de Catalunya) i s'ha de mantenir publicada, com a mínim, 5 anys.

El títol II del Decret regula la **publicitat activa**, en desenvolupament del títol II de la LTAIPBG i, en concret, del seu capítol II.

En extracte, es disposa que (arts. 13 a 15 del Decret):

- ✓ La informació ha d'estar disponible en **formats accessibles** al Portal de la transparència de Catalunya i a les seues electròniques i llocs web propis de cada administració.
Respecte l'anterior, es concreta:
Al contingut dels portals propis s'hi ha de poder accedir des del Portal de la transparència de Catalunya. A aquest efecte, la Generalitat facilitarà la interconnexió i integració.
En cas que les entitats del sector públic no disposin de seu electrònica, lloc web o portal de transparència propi, la informació s'ha de publicar en el portal de transparència de l'administració de la qual depenen o es vinculen.
- ✓ **L'actualització de la informació ha de ser permanent**, amb indicació de la data de la darrera actualització i de la data de la propera actualització o termini d'actualització.
Respecte l'anterior, es concreta:
La periodicitat de l'actualització ha de ser, com a mínim, anual, si la informació ho permet.
Si no està actualitzada, s'ha de fer constar i indicar els motius.
- ✓ La informació ha de fer referència com a mínim, a l'any en curs, tret de la informació relativa als contractes, convenis, subvencions i els ajuts públics, que ha de fer referència, com a mínim, als darrers 5 anys.
- ✓ La informació s'ha de mantenir publicada un mínim de 5 anys des de la seva difusió.
En cas que no es disposi de la informació que s'ha de publicar, s'ha de fer constar.

- ✓ La informació objecte de publicitat activa s'ha d'oferir **en formats reutilitzables i accessibles**.
Respecte l'anterior, es concreta:
Cal garantir la integritat i la disponibilitat permanent, la comprensió, l'agilitat i la rapidesa en la consulta i la cerca intuïtiva i eficaç.
- ✓ Els **límits** a les obligacions de transparència activa són els que estableix el títol III de la LTAIPBG (arts. 20 a 25) i, quan l'aplicació d'un límit estigui motivada en un informe, aquest s'ha de publicar.
Es disposa que la publicació de dades personals ha de ser omesa motivadament prèvia ponderació.
- ✓ Cada administració ha d'establir procediments per efectuar una avaluació del **grau de compliment intern** de les obligacions de publicitat activa, garantint la participació d'experts independents i de la ciutadania (art. 6.3 de la LTAIPBG)

Els capítols II a VIII del títol II del Decret regulen amb detall els diferents apartats que han de ser objecte de publicitat activa (desenvolupa els arts. 8, 9, 10, 11 i 12 de la LTAIPBG):

- Organització institucional i estructura administrativa (capítol II, arts. 16 a 19)
- Personal al servei de les administracions públiques (capítol III, arts. 20 a 27)
- Alts càrrecs i personal directiu (capítol IV, arts. 28 a 33)
- Decisions i actuacions de rellevància jurídica (capítol V, arts. 34 a 42)
- Transparència en la gestió administrativa (capítol VI, arts. 43 a 45)
- Altres matèries sotmeses a publicitat activa (capítol VII, arts. 46 a 51)
- Corporacions de dret públic i col·legis professionals (capítol VIII, art. 52)

Els aspectes respecte dels quals es regula en major detall les obligacions de publicitat activa són els referents a **personal al servei de les administracions públiques i alts càrrecs i personal directiu**.

Pel que fa la transparència en la **gestió administrativa** (capítol VI), es concreta la informació a publicar referida a **contractació pública** (art. 43 del Decret en relació a l'art. 13 de la LTAIPBG) i es disposa que la publicació es fa efectiva mitjançant el perfil del contractant allotjat a la Plataforma de serveis de contractació pública de Catalunya i al Registre públic de contractes de Catalunya.

En termes similars, es regula la transparència en matèria de **convenis de col·laboració i encàrrecs de gestió** (art. 44 del Decret en relació a l'art. 14 de la LTAIPBG) es disposa que la publicació dels convenis vigents i les seves modificacions es fa efectiva a través del Registre de convenis i que cal publicar de forma diferenciada els encàrrecs de gestió (referits a l'art. 11 de la Llei 40/2015).

En quant a la transparència en matèria de **subvencions** (art. 45 del Decret), es defineix què s'entén per subvenció i **ajut públic** i es també que el deure de publicar aquesta informació es fa efectiu mitjançant la tramesa al Registre de subvencions i ajuts de Catalunya (RAISC), al qual s'hi ha de poder accedir des del Portal de la transparència de Catalunya.

En el cas de subvencions i ajuts públics concedits per les administracions locals als grups polítics, cal fer-ne publicitat en un espai diferenciat, incloent els aspectes que concreta el Decret (art. 45.4).

En concreció de l'art. 12 de la LTAIPBG es disposa l'obligació de publicació íntegra del text dels **estudis o informes**, acompanyat d'una referència a la identificació de l'expedient de contractació i als informes de valoració (art. 50 del Decret).

El Decret desenvolupa i concreta àmpliament la regulació del **dret d'accés a la informació pública**, en el seu títol III. Les novetats més destacables, són:

Concepte d'informació pública:

Es concreta que a més d'incloure aquella que l'administració ha elaborat, posseeix i li subministren altres subjectes obligats (art. 2.b de la Llei), també ho és aquella que pot *"legítimament exigir a terceres persones"*.

Motivació de la SAIP:

Com ja estava regulat, no és necessari fer-la constar, tot i que si la SAIP indica els motius o justificació *"l'òrgan competent, en la resolució que adopti, ha de motivar la seva ponderació amb altres drets o interessos concurrents, si escau"* (art. 54.3 Decret).

El *"si escau"* final, salva (o contradia) l'obligació *"ha de"*, per tant, el redactat no afegeix novetat respecte del previst a l'article 17.3 de la Llei 19/2013 estatal.

Identitat de la persona sol·licitant:

L'article 55 del Decret és més formalista del que ho és la Llei.

Exigeix garantir la identitat del sol·licitant que *"s'ha d'identificar en tot moment"*, i que *"s'acredita mitjançant la comprovació del nom i cognoms que constin en el document nacional d'identitat o document identificatiu equivalent"*.

Si la sol·licitud és en electrònic s'acreditarà mitjançant els mecanismes d'identificació disponibles, sent suficient els mecanismes de nivell de seguretat baix.

En similars termes es requereix acreditar la representació.

Es regula la recepció de la SAIP i la **derivació** a una altra administració diferent, sense introduir novetats més enllà de la LTAIPBG o de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre (LPAC).

Es concreta que la unitat d'informació que hagi rebut i derivat la sol·licitud ha de declarar-se incompetent i comunicar a la persona sol·licitant la derivació de la SAIP en el termini dels **5 dies hàbils** següents a la tramesa de la derivació. Aquests termini és comú, en el cas de derivació interna de les SAIP, dins la mateixa administració.

Articles del Decret com el 58 o 59 poden servir per inspirar organització interna de (grans) ajuntaments a l'hora d'establir protocols de gestió de les SAIP i operen per a l'Administració de la Generalitat. En el cas de la Diputació de Barcelona, el Protocol de gestió interna de les SAIP, aprovat el juliol de 2020, és d'aplicació en virtut de l'article 4.1.a de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, en tant que no contradia la regulació del decret.

Es disposa que en cas que calgui **esmentar la sol·licitud** perquè manca alguns dels requisits de l'art. 26.1 de la LTAIPBG (10 dies hàbils) no se suspèn el termini per resoldre. Per contra, si l'esmena és per concretar una sol·licitud imprecisa, el termini (no inferior a 10 dies, art. 28.3

de la Llei) sí que suspèn el termini per resoldre. S'estableix que l'administració ha de prestar assessorament per poder esmentar i que no es pot acordar l'arxiu de la SAIP si no consta acreditat a l'expedient aquest assessorament.

Es regula l'**acumulació** de procediments en termes de l'art. 57 de la LPAC.

En cas d'**audiència a tercers** que puguin veure's afectats pel dret d'accés, es concreta que s'entén complert amb una comunicació que informi de l'objecte de la SAIP indicant els motius, si consten (no cal traslladar la SAIP). Es preveu que excepcionalment i motivada, prèvia consulta al sol·licitant, s'informarà de la identitat d'aquest, quan aquesta dada pugui ser essencial per a la defensa des drets i interessos dels tercers afectats.

Es regula amb major detall les **causes d'inadmissió** i la resolució que la disposi s'ha de fonamentar en les previsions de la LTAIPBG (arts. 20 i 22 de la Llei).

Es concreta que no opera la causa d'inadmissió de l'art. 29.1.a de la LTAIPBG respecte dels informes, tant preceptius com facultatius i tampoc respecte d'ordres, mandats o instruccions emesos en virtut del principi de jerarquia administrativa.

Cal motivar l'apreciació de la tasca complexa d'elaboració o reelaboració com a causa d'inadmissió de l'art. 29.1.b de a Llei, mitjançant una declaració dels recursos humans i materials necessaris per a l'obtenció i elaboració de la informació i fent una ponderació d'aquests recursos amb els disponibles.

Pel que fa els **límits**, es regula amb detall, de manera que facilita la interpretació del previst a la Llei. Inclou la novetat que en cas que es desestimi (total o parcialment) una SAIP fonamentant-ho en un límit motivat en un informe, aquest s'ha de fer públic juntament amb la resolució.

Per que fa la **protecció de dades personals** s'inclou com a novetat (que no deixa de ser una càrrega) que el sol·licitant de dret d'accés ha d'aportar el consentiment exprés i escrit de les persones titulars de les dades personals afectades per l'accés sol·licitat.

Es concreta quines son les **dades merament identificatives** de personal al servei de les administracions públiques, alts càrrecs i personal directiu, els quals hauran de ser informats prèviament a l'inici de la prestació o ocupació del càrrec, de que aquestes dades personals poden ser difoses o cedides, sense necessitat de donar-los trasllat de la sol·licitud d'accés.

Es detalla quin ha de ser el contingut de la **resolució de la sol·licitud d'accés**, que posa fi la via administrativa i com ha de ser el peu de recurs en notificar-la (art. 71.4 Decret).

Donat que el **silenci és estimatori**, es soluciona la circumstància que aquest efecte es contradigui amb la concurrència d'algun límit al dret d'accés, en aquests casos s'haurà d'incoar un procediment de revisió d'ofici per declarar la nul·litat de l'acte presumpte estimatori contrari a l'ordenament jurídic.

Es contempla que el dret d'accés a la informació pública inclou el dret a obtenir còpies o reproduccions de la informació sol·licitada, cost de l'expedició de les quals pot estar subjecte al previ pagament de **taxa o preu públic**.

Es regula el **procediment simplificat** (art. 38.4 de la LTAIPBG) per tramitar la SAIP quan no s'aprecii la concurrència de límits, ni terceres persones afectades o que hagin manifestat oposició, es resoldrà mitjançant comunicació que satisfà completament la SAIP i facilita la informació sol·licitada, substitueix la resolució i posa fi la via administrativa.

Es recorda l'obligació de **publicar la informació** sol·licitada 3 o més vegades per sol·licitants diferents, en un any natural (art. 51 del Decret).

Es recorda també l'obligació de facilitar a informació pública en **formats reutilitzables**, amb l'ús de llicències amb les mínimes restriccions possibles, com la Llicència oberta d'ús d'informació - Catalunya, tot i que admet la subjecció a llicències específiques, com les Creative Commons. S'explicita que, tret de casos excepcionals, no es poden atorgar drets exclusius per a la reutilització de la informació i que persona sol·licitant d'informació pot demanar un certificat de les condicions de reutilització.

El Decret 8/2021, de 9 de febrer, sobre la transparència i el dret d'accés a la informació pública (DOGC 11/02/2021), entra en vigor el dia 3 de març de 2021.

Barcelona, 17 de febrer de 2021